

Justitiedepartementet

KN2025/02346

Enheten för cirkulär ekonomi, kemikalier och strålning
2026-03-16

ju.remissvar@regeringskansliet.se
Ju.L2@regeringskansliet.se

ElektronikBranschens remissvar på promemorian *Förändrat producentansvar för elutrustning och nya rapporteringsregler för insamling av elavfall*

Om ElektronikBranschen

ElektronikBranschen är branschorganisationen för företag som tillverkar, distribuerar, säljer och servar elektronik för konsumenter och företag. Våra medlemmar verkar på en globalt konkurrensutsatt marknad, där lika och förutsebara villkor är viktiga för långsiktig lönsamhet och omställning. Vårt mål är en konkurrenskraftig och hållbar elektronikbransch.

ElektronikBranschen är en av största ägarna till producentansvarorganisationen El-Kretsen, som sköter insamlingen åt Sveriges alla kommuner avseende batterier och elavfall.

Vår bedömning i korthet

ElektronikBranschen delar bedömningen att Sverige behöver bättre statistik över elavfalls-flöden. Dagens statistik är mycket bristfällig och resulterar i att beslutsfattare får felaktiga beslutsunderlag. Det är viktigt att brister i rapporteringen rättas till. Samtidigt anser vi att promemorians förslag behöver justeras i vissa delar.

- 🔄 Undvik nationella särlösningar som snart kan behöva göras om. En översyn av WEEE-direktivet är att vänta inom kort, men även Cirkular Economy Act kommer påverka lagstiftningen.
- 🔄 Dagens statistik för elavfall fångar inte upp alla flöden som påverkar siffrorna och även om förslaget går i rätt riktning täcks inte alla flöden, exempelvis försäljning av begagnade produkter till andra länder där Sverige rimligen är en nettoexportör.

- 🕒 Produkter lever ofta långt längre än tre år. Ett glapp mellan utsläppt mängd och senare insamlad mängd kan därför inte utan vidare tolkas som att motsvarande mängd borde ha samlats in som avfall under samma period eller att ett problem ens föreligger.
- 🕒 Den föreslagna miljöstraffavgiften om 30 000 kronor är inte proportionerlig i sin föreslagna form.

Övergripande synpunkter

Ett väl fungerande producentansvar för elutrustning är en viktig del av den cirkulära ekonomin. Sverige har under lång tid byggt upp ett system med hög insamling, bred täckning och en etablerad ansvarsfördelning. Samtidigt finns det ett tydligt behov av bättre data om elavfallsflöden och flöden som påverkar statistiken.

Den nuvarande statistiska logiken för elavfall har tydliga begränsningar när det gäller elektronikprodukter med lång faktisk användningstid och en aktiv andrahandsmarknad. Många produkter används betydligt längre än tre år, flyttas mellan hushåll, används i fritidsboenden eller av andra familjemedlemmar och byter ägare genom återbruk och andrahandsförsäljning innan de blir avfall.

Fungerande produkter kan också lämna Sverige genom gränsöverskridande andrahandsförsäljning. Det betyder att ett glapp mellan utsläppt mängd och senare insamlad mängd inte utan vidare kan tolkas som att motsvarande mängd borde ha samlats in i Sverige. Detta är något som inte löses genom de föreslagna ändringarna.

🕒 3.4 Märkning av elutrustning

ElektronikBranschen har inga principiella invändningar mot att märkningen anpassas till EU-rätten. Det bör dock framhållas att märkning bara kan ske för elutrustning som inte redan har släppts ut på marknaden.

🕒 4.1 Skyldighet för producentansvarsorganisationer, producenter och avfallsbehandlare att lämna uppgifter om elavfall

ElektronikBranschen tillstyrker förslaget. Det kräver dock en enhetlig rapporteringsmodell, tydliga definitioner och nationell vägledning.

🕒 4.2 Skyldighet att lämna uppgifter om elavfall som förs ut från Sverige för behandling

ElektronikBranschen tillstyrker förslaget,

4.3 Miljöstraffavgift för försenad rapportering

ElektronikBranschen avstyrker förslaget i nuvarande form. En fast miljöstraffavgift om 30 000 kronor tar inte hänsyn till verksamhetens storlek, rapporteringens omfattning eller om

förseningen är ringa. För små och medelstora företag riskerar avgiften att bli oproportionerligt betungande. En proportionalitetsbedömning bör ta hänsyn till volymer, graden av försening och om rättelse har skett självmant.

5 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

ElektronikBranschen avstyrker den föreslagna tidpunkten för ikraftträdande.

Förordningsändringar av detta slag kräver systemanpassningar, nya rutiner, uppdaterade avtal och tydlig vägledning till berörda aktörer. Det gäller särskilt när rapporteringsskyldigheten samtidigt utvidgas, förskjuts mellan olika led och förenas med sanktionsrisk. Det framstår dessutom som problematiskt att de första uppgifter som ska lämnas föreslås avse kalenderåret 2026, trots att reglerna träder i kraft först den 1 juni 2026. Införandetiden bör förlängas och att det bör övervägas om första rapporteringen i stället ska avse ett helt kalenderår efter ikraftträdandet.

Producentansvarets kostnader och avgifter

Även när direkta skyldigheterna formellt läggs på producentansvarsorganisationer, behandlare eller andra rapporteringsskyldiga aktörer uppstår kostnaderna i praktiken inom samma värdekedja och kommer ytterst att behöva bäras av företag som sätter elutrustning på marknaden, finansierar systemen eller deltar i dem genom avtal, administration och uppgiftslämnande.

ElektronikBranschen vill också framhålla att ökade kostnader i de formella systemen måste bedömas i ljuset av hur marknaden fungerar i praktiken. Elsäkerhetsverkets och Kemikalieinspektionens tillsyn visar på betydande brister i spårbarhet, ansvarig ekonomisk aktör och regelefterlevnad för elektronik som privatimporteras. För många produktkategorier råder en osund konkurrens orsakad av höga och komplexa krav i kombination med otillräcklig kontroll bland dem som agerar utanför systemet. Det finns därför en reell risk att ytterligare kostnader så som sanktionsrisk i producentansvarssystemet i första hand kommer att bäras av de företag som redan är registrerade, identifierbara och anslutna till de formella systemen, medan aktörer i andra delar av marknaden gynnas.

Därför är det av största vikt att regler införs på samma sätt i alla medlemsländer och att Sverige in adderar extra kostnader till följd av regler, då detta sänker konkurrenskraften och gynnar oseriösa aktörer.

Pernilla Enebrink

Vd ElektronikBranschen